

راهکارهای درونی‌سازی ارزش‌های دینی در فرزندان

مسئول مراکز مشاوره اسلامی سماح حوزه‌های علمیه، مخاطب‌شناسی، تشویق کلامی، شرطی‌سازی فرزندان و کنترل غیرمستقیم رفت‌وآمد...

مسئول مراکز مشاوره اسلامی سماح حوزه‌های علمیه، مخاطب‌شناسی، تشویق کلامی، شرطی‌سازی فرزندان و کنترل غیرمستقیم رفت‌وآمد فرزندان و دایره‌دوستان را از جمله راهکارهای نهادینه کردن فرهنگ حجاب در کودکان دانست و گفت: منبع کنترل درونی باید از کودکی تقویت شود.

مفاهیم ارزشی همچون حجاب را باید به گونه‌ای به کودکان آموزش داد که هم جنبه امر و نهی نداشته باشد و دلزدگی برای ایشان ایجاد نشود و هم در عین حال قبل از اینکه به سن نوجوانی و بلوغ برسند، مفاهیم ارزشی در وجودشان نهادینه شود.

بدین جهت اینکنا برای بررسی راهکارهای نهادینه کردن فرهنگ حجاب در کودکان با حجت الاسلام علی اکبر شورورزی، مسئول مراکز مشاوره اسلامی سماح حوزه‌های علمیه، به گفت‌وگو پرداخته است.

وی در رابطه با نقش خانواده در نهادینه کردن فرهنگ عفاف و حجاب در کودکان گفت: خانواده رکن تربیت محسوب می‌شود، زیرا جامعه‌ای کوچک و اثرگذار است. اگر محققان غربی می‌گویند که برای ناکارآمد کردن جمهوری اسلامی باید روی خانواده سرمایه‌گذاری کنیم و در خانواده باید نقش مادر را تضعیف کنیم، به معنای این است که بسیار کار و تحقیق انجام شده است تا جایگاه خانواده را سست و نابود کنند.

وی ادامه داد: آیه ۲۱ سوره مبارکه روم شناسنامه خانواده است. این آیه اشاره می‌کند که تشکیل خانواده برای رسیدن به آرامش لازم است. خداوند برای رسیدن به آرامش دو ابزار کلیدی مؤدت و رحمت را در اختیار گذاشته است. وقتی روایات را بررسی می‌کنیم، افزایش نسل را به منزله یکی از اهداف کلیدی تشکیل خانواده بیان می‌کند. اگر می‌خواهیم تربیت فرزند به خوبی انجام شود، باید پدر و مادر با هم ارتباط محکم و آرامش بخشی داشته باشند.

پیشگیری بهتر از درمان است

شورورزی افزود: در بحث عفاف و حجاب یک قانون وجود دارد که می‌گوید پیشگیری بهتر از درمان است. پدر و مادر برای فرزندان نقش مهمی را ایفا می‌کنند؛ وقتی پدر و مادر بر روی فرزندان کار نکنند و آنها را آزاد بگذارند و از همان بچگی و در سن تکلیف و بالاتر حجاب نداشته باشند، پیشگیری لازم را انجام ندهاده‌اند. در نتیجه نمی‌توان وقتی که فرزند بزرگ شد توقع داشت از سرمایه تربیتی ایجاد شده استفاده کند و پایبند به موضوع حجاب باشد.

وی با بیان اینکه فرهنگ عفاف و حجاب باید از دوران کودکی به صورت جذاب مطرح شود و سختگیرانه نباشد، اظهار کرد: باید از روش‌های جذاب برای آشنایی کودکان با موضوع عفاف و حجاب استفاده کرد. پدران و مادران باید کتاب «ترگل» را که در زمینه موضوع حجاب است مطالعه کنند تا پیام‌ها را با چه شیوه‌ای می‌توانند حجاب را در خانواده نهادینه کنند.

۴ گام در نهادینه کردن فرهنگ حجاب

شورورزی اولین قدم در زمینه دعوت کودکان به حجاب را مخاطب‌شناسی دانست و گفت: باید متناسب با ظرفیت فرزندان تکالیفی را برای آنها در نظر گرفت. ظرفیت افراد با یکدیگر متفاوت است و باید ظرفیت هر یک از فرزندان را شناخت و به اندازه توان درونی از آنان توقع داشت. نمی‌توان به همه فرزندان خانواده تکالیف یکسانی را سپرد. گاهی یک فرزند به حفظ قرآن علاقه مند است و دیگری به سایر موضوعات؛ باید این تفاوت‌ها را شناخت و از دریچه مورد علاقه آنان وارد امور تربیتی شد.

وی قدم دوم را شرطی‌سازی فرزندان دانست و گفت: اگر کودکی به تبعیت از خانواده به موضوع حجاب علاقه مند شد و جلوه‌های حجاب را در پوشش خود نمایان کرد باید تشویق شود. به طور مثال با مشاهده ظاهر محجبه او، هدیه‌ای را که دوست دارد تقدیم کنیم. والدین بهتر است همراه خود هدیه‌های کوچک داشته باشند تا در تعامل با کودکان بتوانند در مواقع مناسب از آنان به واسطه رعایت پوشش ظاهر تجلیل کنند.

این مشاور قدم سوم را تشویق کلامی برشمرد که در روان کودکان بسیار تأثیرگذار است و اظهار کرد: والدین و اقوام با مشاهده کوچکترین واکنش فرزندان نسبت به رعایت حجاب حتماً او را مورد تشویق کلامی قرار دهند تا موجب احساس غرور و رضایتمندی در آنان شود.

شورورزی راهکار دیگر تربیتی را کنترل غیرمستقیم رفت و آمد فرزندان و دایره دوستان ایشان دانست و گفت: اگر مایل هستیم فرزند ما به مبانی دینی پایبند باشد باید علاوه بر اینکه خود والدین عامل به تعالیم دینی باشند، به محیط پیرامون فرزند نیز توجه داشته باشند برای مثال فرزندشان را در مدرسه ای که چندان به مطرح کردن موضوع حجاب مقید نیست، ثبت نام نکنند یا با افرادی که به حجاب قائل نیستند رفت و آمد نکنند؛ در غیر این صورت سایر اقدامات تربیتی ما تا حدودی خنثی می شود. باید به صورت غیرمستقیم به فرزندان جهت داد و کنترل دایره ارتباط آنان نیز در همین راستا محسوب می شود.

وی در پاسخ به اینکه کودکان وقتی به سن نوجوانی می رسند، دایره ارتباط آنها گسترده تر می شود و در جامعه با موارد متنوعی مواجه می شوند و سؤالاتی برای آنها پیش می آید. در این موارد چه باید کرد؟ گفت: منبع کنترل انسان ها بیرونی یا درونی است؛ منبع بیرونی مواردی بود که ذکر شد، اما منبع درونی، روش اکتشافی برای درونی سازی ارزش های دینی است. والدین به میزان ظرفیت فرزند از او بپرسند که حجاب به چه علتی خوب است؟ کسی که حجاب داشته باشد با کسی که حجاب ندارد چه فرقی می کند؟ بگذاریم تا به این سؤالات پاسخ دهد و والدین پاسخ های او را اصلاح کنند. اگر پدر و مادر بر این روش سرمایه گذاری کنند، وقتی فرزند وارد جامعه شود و فسادها را ببیند، چون منبع کنترل درونی او قوی شده است دست از حجاب برنمی دارد، بلکه ممکن است چند نفر دیگر را هم با خود همراه کند.